

Korte Mededelingen

Ganzenakkoord vastgelopen

Op 2 december 2013 werd bekendgemaakt dat het Ganzenakkoord dat door de Ganzen-7 was gesloten op de valreep alsnog gesneuveld is. De totstandkoming van het akkoord is al een langdurig en moeizaam proces geweest en zelfs nadat de partijen het akkoord al hadden gesloten bleef er verschil van inzicht over een heikel onderdeel: de rustperiode voor overwinterende ganzen. Het akkoord had op 1 januari 2014 van kracht moeten worden, maar dat is nu niet meer mogelijk. Het bericht over het vastlopen van de overeenkomst werd direct via diverse media doorgegeven en in de Tweede Kamer moest staatssecretaris Sharon Dijksma (ministerie van Economische Zaken) op 3 december uitleg komen geven. De meeste partijen die betrokken waren bij de onderhandelingen, betreuren het mislukken van het proces.

LTO Nederland betreurt het stuklopen van het akkoord

LTO-bestuurder Peter de Koeijer is er bijzonder teleurgesteld over dat de invoering van het Ganzenakkoord op de valreep is gesneuveld. 'Dit besluit levert alleen maar verliezers op,' reageert hij. De Koeijer heeft zelf mede aan het akkoord gebouwd. Het kan volgens hem niet zo zijn, dat de boeren straks de dupe worden van een uit de hand gelopen natuurontwikkeling met de ganzenpopulaties. LTO Nederland maakt zich grote zorgen over de financiële gevolgen van het stukgelopen overleg, waardoor het nu aankomt op een decentrale uitwerking van eerdere afspraken. Dit kan in de uitvoering tot grote verschillen leiden en zal een effectieve aanpak niet bevorderen. LTO vertrouwt er niettemin op, dat de constructieve houding van de diverse Ganzen 7-partners in de provincies wordt voortgezet. 'Hoogst noodzakelijke maatregelen mogen geen verdere vertraging oplopen, terwijl het probleem alsmaar groter wordt.' Als de belangrijkste onderdelen van het akkoord voortvarend worden omgezet in provinciaal beleid, kan volgens LTO in elk geval een begin worden gemaakt om dit weerbarstige probleem onder de knie te krijgen. De Koeijer: 'Er zit onderhand drie jaar werk in

Ganzen-7

De Ganzen-7 zijn De 12 Landschappen, de Federatie Particulier Grondbezit (FPG), de Landbouw- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Natuurmonumenten, Stichting Agrarisch en Particulier Natuur- en Landschapsbeheer Nederland, Staatsbosbeheer en Vogelbescherming Nederland.

en het zou doodzonde zijn als dat verloren zou gaan.'

Met name in de ogen van veel boeren veroorzaken ganzen grote schade in de landbouw. Omdat ook de natuur wordt aangetast vinden niet alleen de boeren, maar ook natuurorganisaties dat het de hoogste tijd was geworden om zo snel en doelgericht mogelijk maatregelen door te voeren. Binnen de Ganzen-7 duurde de discussie over de eerder overeengekomen invoering van de winterrust – met ingang van 2014 – echter voort. In het akkoord was opgenomen dat adequate maatregelen zouden volgen om het aantal ganzen te verminderen door ondermeer het gebruik van CO₂. Door de trage voortgang kwam het draagvlak bij leden steeds verder onder druk te staan. Tegelijkertijd werd in het akkoord de voorgestelde winterrust van kracht. Deze onevenwichtigheid heeft tot groeiend verzet geleid bij LTO-leden. De schade in gras en gewassen is enorm en leidde er in sommige gebieden toe dat het vee eerder naar binnen moest omdat er simpelweg onvoldoende gras stond.

Bron: persbericht LTO

Provincies teleurgesteld

De Ganzen 7-partners en de provincies hebben moeten constateren dat er geen verder draagvlak is voor de invoering van het Ganzenakkoord. Binnen de Ganzen-7 was er geen overeenstemming mogelijk over de invoering van de winterrust per 1 januari 2014. De betrokken partijen – zowel Ganzen-7 als de provincies – hebben met spijt moeten constateren dat er geen unaniem draagvlak is bij de betrokken Ganzen 7-leden. Gezamenlijk is de hoop uitgesproken het vele werk dat inmiddels is verzet, niet te laten verzanden, maar decentraal met elkaar verder te kijken welke onderdelen van het akkoord kunnen worden geïmplementeerd in het decentrale

Het Ganzenakkoord

Begin december 2012 maakte het Interprovinciaal Overleg (IPO) bekend dat er een belangrijk akkoord was afgesloten om de problematiek rond ganzen aan te pakken. Hieronder een samenvatting van het bericht dat deze organisatie daarover publiceerde.

Provincies en 'Ganzen-7' sluiten Ganzenakkoord

Provincies en de zeven natuur- en landbouworganisaties (Ganzen-7) hebben een ganzenakkoord gesloten. Dit is een doorbraak in een lastig dossier waarin het maatschappelijk veld en de overheid de handen ineen hebben geslagen. Het ganzenakkoord biedt een oplossing voor opvang en beheer van ganzen in Nederland. Ganzen horen bij Nederland, maar de grote aantallen zorgen op dit moment voor teveel overlast. In het ganzenakkoord zijn afspraken gemaakt om het aantal standganzen (broedganzen) in Nederland te verkleinen.

Een gezamenlijke aanpak

Provincies en de natuur- en landbouworganisaties constateren dat de schade aan landbouw en natuur door standganzen in de zomer te groot wordt. De populatie groeit omdat steeds meer ganzen in de zomer niet meer wegtrekken, maar in Nederland blijven broeden. Als er nu niets aan wordt gedaan, dan blijft de schade toenemen. Voor alle organisaties is het een akkoord van geven en nemen. Daar staat tegenover dat er nu een brede landelijke aanpak is afgesproken. 'Een aanpak die ondersteuning geniet van alle betrokkenen, die samen hetzelfde beleid voor ogen hebben. Dat is een grote stap voorwaarts', aldus gedeputeerde Kramer (Friesland/Fryslân) en gedeputeerde Bond (Noord-Holland) die namens de provincies in het verband van het IPO de onderhandelingen hebben gevoerd.

Zomer versus winter

Uitgangspunt is dat Nederland een land is waar ganzen thuis horen en welkom zijn. Het akkoord garandeert rust voor overwinterende ganzen. Centraal staat dat in de winter geen trekganzen geschoten worden. Het bestrijden van schade op schadegevoelige gewassen buiten nog aan te wijzen rustgebieden blijft toegestaan. Omdat vooral de standganzen voor economische en ecologische schade zorgen, is afgesproken deze ganzen te reduceren naar de aantallen van 2005. De komende vijf jaar wordt er van maart tot en met oktober werk gemaakt van het verkleinen van het aantal standganzen (in de zomer). Hiervoor worden de precieze maatregelen regionaal in onderling overleg tussen de betrokken organisaties vastgesteld. Deze nieuwe werkwijze gaat vanaf 2014 in.

beleid van de provincies. De financiële afspraken in het kader van het ganzenakkoord, zoals de subsidieregeling voor rustgebieden en de overgangsregeling, komen nu ook te vervallen.

Gedeputeerde Jaap Bond (Noord-Holland), die samen met de Friese gedeputeerde Johannes Kramer namens de provincies het overleg met de Ganzen-7 voerde, vindt het jammer dat de partners geen overeenstemming konden bereiken. 'De ganzenpopulatie groeit nog steeds en de schade die ganzen aanrichten, wordt steeds groter. De provincies zijn verantwoordelijk voor de uitkering van faunaschades. Wij moeten dus slagvaardig optreden, anders rijzen de kosten de pan uit.' De provincies zullen nu op het decentrale niveau maatregelen nemen. Bond: 'Nu het op landelijk niveau niet is gelukt, wil ik met mijn Noord-Hollandse partners verder gaan. De samenwerking loopt hier voorspoedig, dus ik heb daar alle vertrouwen in.'

Bron: persbericht Noord-Holland.

Natuurorganisaties diep teleurgesteld

De natuurbeschermingsorganisaties (Natuurmonumenten, Vogelbescherming en De

12Landschappen) gaven naar aanleiding van het mislukken de volgende gezamenlijke verklaring uit:

'Het Ganzenakkoord is van tafel. Deze overeenkomst is in december 2012 gesloten, als vervolg op het Ganzen 7-akkoord uit mei 2011, om tot een gezamenlijke aanpak van het ganzenvraagstuk te komen.

Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan de uitvoering van deze afspraken. Dit verliep moeizaam. Nu bleek dat LTO de winterrust niet steunt, één van de twee essentiële pijlers van het akkoord. Dit heeft ertoe geleid dat provincies en natuurorganisaties geen vertrouwen meer hebben in LTO bij de uitvoering van het Ganzenakkoord.

Als gezamenlijke natuurorganisaties zijn wij diep teleurgesteld over de opstelling van agrarisch Nederland. Dit leidt ertoe dat ganzen jaarrond geen rust meer kunnen vinden, ook niet in de periode dat ze dat het meeste nodig hebben. Wij doen een krachtig appèl op de provincies om de winterrust te waarborgen, zodat kwetsbare trekganzen gedurende de winterperiode niet worden afgeschoten.'

Economische Zaken laat het verder aan provincies over

Staatssecretaris Sharon Dijksma (Economische Zaken) gaf aan dat zij niet centraal in zal gaan grijpen nu het akkoord niet doorgaat. Zij laat het beleid voor de ganzenproblematiek nu verder over aan de provincies. Die moeten nu zelf op zoek naar een oplossing voor de overlast die ganzen veroorzaken. In antwoord op vragen van het CDA-Kamerlid Geurts zei zij dat ze teleurgesteld is omdat het Ganzenakkoord van de baan is. Ze vindt het echter niet haar taak om nu een bemiddelaar aan te stellen. 'De verantwoordelijkheid ligt nu bij de provincies, zij moeten de eerste stap zetten.'

Wat de gevolgen van deze laissez-faire-houding zijn is nog niet helemaal duidelijk, maar het staat wel vast dat het beleid in de provincies onderling flink kan gaan verschillen. Het zal hoe dan ook veel moeilijker zijn goede maatregelen te nemen, want de financieringsplan daarvoor dat rond was voor het landelijk

akkoord, is nu vervallen. De provincies zullen nu dus alsnog op zoek moeten gaan naar een financieringsbron als zij maatregelen willen gaan treffen. In enkele provincies is lijkt het geen groot probleem te zijn. In Zuid-Holland bijvoorbeeld zijn de betrokken partijen het al wel eens geworden over de aanpak van het ganzenprobleem. Daar is reeds beheerplan voor zomerganzen opgesteld door de provincie. Dat plan wordt gesteund door alle terrein beherende en agrarische partijen.

Faunabeheer Flevoland liet weten dat het niet doorgaan van het Ganzenakkoord 'onbelangrijk' is voor Flevoland omdat deze provincie toch al niet zou gaan deelnemen aan het landelijk afgesproken akkoord. De boeren en natuurbeheerders in Flevoland zijn het onderling al eens over hoe moet worden opgetreden tegen ganzen. De aanpak is omschreven in een Faunabeheerplan dat – als de provincie het plan goedkeurt – vanaf 2014 van kracht zal zijn.